



รายงานผลการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร
โครงการเกษตรวิชญา
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒



สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์



รายงานผลการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร
โครงการเกษตรวิชญา
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ด้านการเกษตร ตามแผนปฏิบัติงาน โครงการเกษตรวิชญา ปี ๒๕๖๒ ด้านการเกษตร ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรม ๑๑ หลักสูตร ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น การแปรรูปพืชสมุนไพร การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช และการปลูกหม่อนผลสด เพื่อให้ทราบถึงผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเกิดผลได้และผลกระทบระยะสั้นอย่างไร ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการอบรมจากโครงการเกษตรวิชญา ปี ๒๕๖๒ ด้านการเกษตร จำนวน ๑๓๖ ราย และสัมภาษณ์หน่วยงานเกี่ยวข้องในการฝึกอบรม สรุปดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการโครงการฯ จำนวน ๑ ชุด คณะทำงานในพื้นที่ ๑ ชุด การดำเนินการประชุมคณะทำงานฯ จำนวน ๑๐ ครั้ง **ด้านปัจจัยนำเข้า** การฝึกอบรมจำนวน ๑๑ หลักสูตร ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการฝึกอบรมรวม ๕๓๓,๒๒๔ บาท ผลการใช้จ่ายดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของงบประมาณที่ได้รับ **ด้านผลได้ของโครงการ** มีผู้ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรจำนวน ๔๙๕ ราย โดยผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๖๖.๙๑ และไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๐๙ เนื่องจาก จำค่านำไม่ได้ ไม่มีวัสดุ/อุปกรณ์ เช่น หัวเชื้อชีวภัณฑ์ วัสดุในการแปรรูปสมุนไพร ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกหม่อน เป็นต้น **ด้านผลกระทบระยะสั้น ด้านเศรษฐกิจ** ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดผลการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๕.๙๕ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๔๔.๐๕ **ด้านสังคม** การถ่ายทอดความรู้ ผู้ผ่านการอบรมไม่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๖๑.๒๐ เนื่องจาก เป็นความรู้เดิมที่เคยปฏิบัติมาอยู่แล้ว และไม่มีเวลา เป็นต้น รองลงมา ถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๑.๖๔ และมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๗.๑๖ ด้านการรวมกลุ่ม ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๗๗.๗๘ เนื่องจากการอบรมให้ความรู้ ซึ่งผู้ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง **ด้านสิ่งแวดล้อม** เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าระบบนิเวศน์ในแปลงเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๖๖.๖๗ **ด้านความยั่งยืน** ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่องและปัจจุบันที่ยังคงดำเนินการร้อยละ ๕๕.๑๕ **ความพึงพอใจ** ในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำหลักสูตรการจัดฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมกับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องตรงกับความต้องการ และเกิดการนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น รวมถึงจัดทำแผนขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังพื้นที่ใกล้เคียงอื่น เพื่อลดปัญหาการส่งเสริมและฝึกอบรมเกษตรกรรายเดิม ควรมีโอกาสความรู้แจกครบทุกหลักสูตร และเชิญชวนให้เข้าไปศึกษาดูงานในฐานเรียนรู้เพิ่มเติม ควรติดตามการรวมกลุ่มภายหลังการอบรม และติดตามผลผู้ผ่านการอบรมแต่ละหลักสูตรเป็นระยะ เพื่อเสนอแนะแนวทาง และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ การส่งเสริมและฝึกอบรมควรพิจารณาหลักสูตรที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น การปลูกพืชชนิดใหม่ในพื้นที่ หรือการแปรรูปสินค้า กรณีขาดแหล่งจำหน่ายในพื้นที่ ควรเพิ่มแนวทางการส่งเสริมด้านการตลาดให้ครบวงจร และควรส่งเสริมฝึกอบรมต่อยอดหลักสูตรอบรมจากปีงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อให้เกษตรกรเกิดความชำนาญในหลักสูตรที่ได้เรียนรู้และนำมาปฏิบัติได้ต่อเนื่อง

(ค)

คำนำ

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตรจากโครงการเกษตรวิทยา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ติดตามผลภายใต้แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.๒๕๖๒ โดยในครั้งนี้เป็น การติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ทราบถึงผลที่ได้รับจากการ ดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรมปี ๒๕๖๒ รวมถึงผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้าน การส่งเสริมและฝึกอบรม ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การอบรมที่กำหนดไว้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ขอขอบคุณ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด และพื้นที่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประสานงานและให้ข้อมูล รวมถึงผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ให้ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงาน คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมและฝึกอบรม ในระยะต่อไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
กันยายน ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ	๒
๑.๓ เป้าหมายเชิงสัมฤทธิ์	๒
๑.๔ ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ (พื้นที่ส่วนราชการ)	๓
๑.๕ หลักสูตรที่จัดฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๓
บทที่ ๒ ระเบียบวิธีการติดตาม	๕
๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม	๕
๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม	๕
๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม	๕
๒.๔ แนวคิดและทฤษฎี	๕
๒.๕ รูปแบบและวิธีการติดตาม	๗
๒.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการติดตามโครงการ	๑๐
บทที่ ๓ ผลการติดตาม	๑๑
๓.๑ ด้านการบริหารจัดการ	๑๑
๓.๒ ปัจจัยนำเข้าโครงการ	๑๖
๓.๓ ด้านผลได้	๑๙
๓.๔ ด้านผลกระทบ	๒๒
บทที่ ๔ สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ	๕๐
๔.๑ สรุป	๕๐
๔.๒ ข้อค้นพบจากการติดตาม	๕๑
๔.๓ ข้อเสนอแนะ	๕๒
บรรณานุกรม	๕๓
ภาคผนวก	๕๔

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ ๒.๑	ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด	๗
ตารางที่ ๒.๒	ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ	๙
ตารางที่ ๓.๑	ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการอบรม	๑๒
ตารางที่ ๓.๒	จำนวนแรงงานในครัวเรือน	๑๒
ตารางที่ ๓.๓	การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม	๑๔
ตารางที่ ๓.๔	การตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม	๑๕
ตารางที่ ๓.๕	แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม	๑๖
ตารางที่ ๓.๖	การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่ฝึกปฏิบัติ	๑๙
ตารางที่ ๓.๗	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการอบรม	๒๒
ตารางที่ ๓.๘	การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังการนำความรู้ไปปฏิบัติ	๒๔
ตารางที่ ๓.๙	การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรม	๒๖
ตารางที่ ๓.๑๐	การรวมกลุ่มจากการส่งเสริมและฝึกอบรม	๒๘
ตารางที่ ๓.๑๑	การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม	๒๙
ตารางที่ ๓.๑๒	ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ	๓๑
ตารางที่ ๓.๑๓	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อความน่าสนใจของเนื้อหา	๓๓
ตารางที่ ๓.๑๔	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อระยะเวลาที่อบรม	๓๕
ตารางที่ ๓.๑๕	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	๓๗
ตารางที่ ๓.๑๖	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อวิทยากรที่อบรม	๓๙
ตารางที่ ๓.๑๗	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ	๔๑
ตารางที่ ๓.๑๘	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการลงทะเบียน	๔๒
ตารางที่ ๓.๑๙	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อสถานที่	๔๔
ตารางที่ ๓.๒๐	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อแปลงสาธิต/สถานที่ดู	๔๖
ตารางที่ ๓.๒๑	ระดับความพึงพอใจต่อโครงการ	๔๘

(ฉ)

สารบัญภาคผนวก

ตารางผนวก

หน้า

คำสั่งประธานองคมนตรีที่ ๒/๒๕๖๓

๕๕

ประมวลภาพกิจกรรมการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

๕๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ไปยังบ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่เป็นเขาหัวโล้น ราษฎรทำการเกษตรแบบไร่เลื่อนลอย หน้าดินถูกชะล้างพังทลาย ทรัพยากรป่าไม้เสื่อมโทรม มีพระราชดำริให้หน่วยงานทำการสำรวจพื้นที่ วางแผนการใช้ที่ดินและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เกษตรกรทำการเกษตรได้ การใช้ที่ดินมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์เนื้อที่ ๑,๓๕๐ ไร่ บ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ในกิจการของทางราชการ อันก่อให้เกิดประโยชน์เป็นส่วนรวมต่อหน่วยงานราชการ สถานศึกษา และราษฎร

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๙ พระราชทานนามศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ว่า “เกษตรวิษญา” หมายถึง “ปราชญ์แห่งการเกษตร”

ปี ๒๕๔๔ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ขอบเขตโครงการ สำรวจข้อมูลพื้นที่ และวางแผนการใช้ที่ดิน เพื่อให้ชุมชน และส่วนราชการร่วมกันใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่

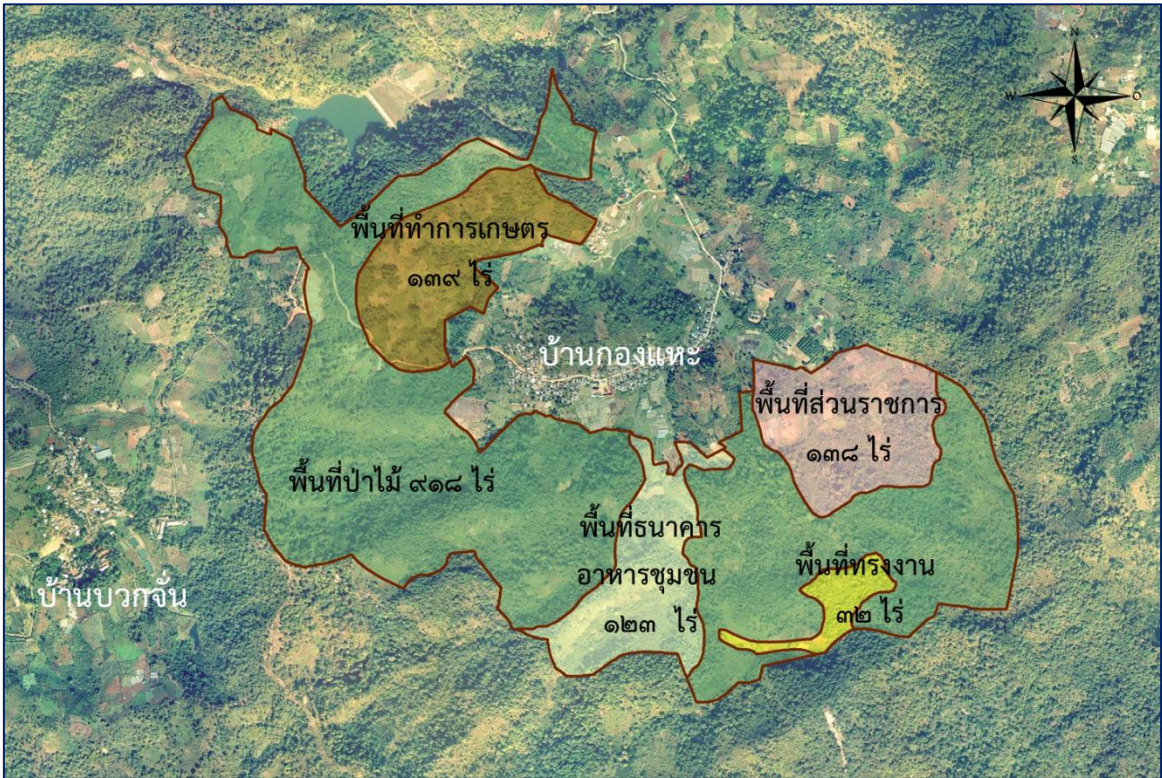
๑. พื้นที่ทรงงาน เนื้อที่ ๓๒ ไร่ (ร้อยละ ๒.๓๗ ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่จุดสูงสุดของโครงการสามารถเห็นภูมิทัศน์โดยรอบมีความสูง ๑,๑๘๕ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

๒. พื้นที่สาธิตการเรียนรู้ เนื้อที่ ๑๓๘ ไร่ (ร้อยละ ๑๐.๒๒ ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นศูนย์ประสานราชการ มีอาคารสำนักงาน ห้องประชุม และพื้นที่สาธิตการเรียนรู้เกษตรสมัยใหม่

๓. พื้นที่จัดสรรให้เกษตรกรทำกิน เนื้อที่ ๑๓๙ ไร่ (ร้อยละ ๑๐.๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่อยู่ติดกับหมู่บ้าน สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเนินเขา ลักษณะของดินเป็นดินลี้ก เหมาะสำหรับการทำเกษตรกรรมได้จัดสรรเป็นที่ทำกินให้เกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๑ ไร่ โดยปัจจุบันมีเกษตรกรทำการเกษตรในพื้นที่จัดสรรจำนวน ๕๔ ราย

๔. พื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน เนื้อที่ ๑๒๓ ไร่ (ร้อยละ ๙.๑๑ ของพื้นที่ทั้งหมด) เดิมเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ลักษณะของดินเป็นดินลี้ก ได้พัฒนาและฟื้นฟูเป็นแหล่งอาหารของชุมชน โดยรักษาไม้ยืนต้นให้เป็นป่าผสมผสาน ปลูกไม้ใช้สอย พืชอาหาร พืชสมุนไพร ดูแลและรักษาระบบนิเวศน์ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยชุมชนเพื่อชุมชน

๕. พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ ๙๑๘ ไร่ (ร้อยละ ๖๘ ของพื้นที่ทั้งหมด) แบ่งเป็นพื้นที่ป่าด้านตะวันตก เนื้อที่ ๕๙๘ ไร่ และพื้นที่ป่าด้านตะวันออกเนื้อที่ ๓๒๐ ไร่ เดิมมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม เกิดปัญหาไฟไหม้บ่อยครั้ง ปัจจุบันได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูจนมีสภาพสมบูรณ์ และเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของพื้นที่โครงการ



แสดงเขตการใช้ที่ดินพื้นที่โครงการเกษตรวิद्या

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๒.๑ เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร

๑.๒.๒ เป็นต้นแบบในการทำงานบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และชุมชนในการทำเกษตรแบบยั่งยืน

๑.๒.๓ เป็นต้นแบบในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๑.๓ เป้าหมายเชิงสัมฤทธิ์

๑. โครงการเกษตรวิद्या เป็นโครงการต้นแบบการใช้ที่ดินบนพื้นที่สูงแบบผสมผสาน แก้ไขปัญหาตามสภาพพื้นที่ให้เกษตรกรทำกินและมีรายได้ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ เน้นการพัฒนาแบบชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป่าไม้ ดูแลรักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน โดยมีส่วนราชการสนับสนุน การศึกษา วิจัย ให้ได้วิทยาการใหม่ๆ

๒. ราษฎรบ้านกองแหะ ได้รับการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓. ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่าไม้ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู ให้เป็นป่าต้นน้ำลำธาร กักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์และเป็นแหล่งอาหารชุมชน โดยสร้างจิตสำนึก ความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติ ให้คนอยู่ร่วมกับป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

๑.๔ ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ (พื้นที่ส่วนราชการ)

ฐานการเรียนรู้ในพื้นที่ส่วนราชการ ซึ่งจะจัดเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ โดยจัดทำแปลงสาธิตการเกษตรบนพื้นที่สูง ซึ่งมีการทำงานรูปแบบบูรณาการของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยฐานการเรียนรู้ ๘ ฐาน เป็นศูนย์ดูงาน อบรม ฝึกปฏิบัติของ เกษตรกร นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่ว ได้แก่

- ๑) ฐานเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินบนพื้นที่สูง (สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่)
- ๒) ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกพืชผัก (ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวง)
- ๓) ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง (สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ)
- ๔) ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวง)
- ๕) ฐานเรียนรู้การปลูกข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาว (ศูนย์วิจัยข้าวสะเมิง)
- ๖) ฐานเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ประมงจังหวัดเชียงใหม่)
- ๗) ฐานเรียนรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ (ปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่)
- ๘) ฐานเรียนรู้ด้านการบัญชีและการสหกรณ์ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๗ และสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่)

๑.๕ หลักสูตรที่จัดฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

การติดตามในครั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ดำเนินการติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการอบรมด้านการเกษตร หลักสูตรการฝึกอบรมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีจำนวน ๑๑ หลักสูตร รายละเอียด ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่องการเพาะขยายพันธุ์ปลา การเลี้ยงปลา การผลิตอาหารสัตว์น้ำแบบพื้นบ้าน และการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง โดยสำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่องหลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ การจัดทำบัญชีครัวเรือน การทำการเกษตรอินทรีย์ และสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่องการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพ และการใช้ Application Smart Me เป็นการบันทึกบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพ โดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า ป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง ปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโครงการธนาคารอาหารชุมชนและการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่องการจักสานไม้ไผ่ เช่น ตะกร้าใส่ของ ตะกร้าหิ้ว เป็นต้น โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูก การขยายพันธุ์ และสรรพคุณของสมุนไพร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรเพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการจำแนกพันธุ์พืชประจำถิ่นในพื้นที่ เช่น ไม้ป่า ไม้ใช้สอย รวมถึงการให้ความรู้ในการปลูกและดูแล ต้นไม้ และกล้วยไม้ เช่น ฟ้ามุ่ย เป็นต้น โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร เช่น ยาหม่องไพล สเปรย์ไล่ยุงตะไคร้หอม สบู่ขมิ้นชัน เป็นต้น โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการพัฒนาที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และน้ำหมักชีวภาพ โดยสถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่องการขยายเชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ซับทีลิส เชื้อราไตรโคเดอร์มา และเชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกและดูแลรักษาต้นหม่อน การผลิตท่อนพันธุ์หม่อน รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อน เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน เป็นต้น โดยศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่

บทที่ ๒

ระเบียบวิธีการติดตาม

๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม

โครงการเกษตรวิชญา ตามพระราชดำริ บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร เป็นต้นแบบการทำงานบูรณาการ ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และชุมชน ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยโดยการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี เพื่อฟื้นฟู ปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร สร้างความเข้มแข็งแก่ครัวเรือนและชุมชน เป็นต้นแบบในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ก่อให้เกิดประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ มีภารกิจในการติดตามผลการดำเนินงานผู้ได้รับการส่งเสริม และฝึกอบรม ตามแผนปฏิบัติงานโครงการฯ โดยในครั้งนี้เป็นติดตามผลผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรม ปี ๒๕๖๒ เพื่อให้ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมจากโครงการฯ มีการนำ ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเกิดผลได้และผลกระทบอย่างไร ตลอดจน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการฯ ในระยะต่อไป

๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม

๒.๒.๑ เพื่อติดตามผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรม ปี ๒๕๖๒ รวมถึง ผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น

๒.๒.๒ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรม

๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามแผนปฏิบัติงานโครงการเกษตรวิชญาปี ๒๕๖๒

๒.๔ แนวคิดและทฤษฎี

๒.๔.๑ แนวคิด

๑) การติดตาม คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ระหว่างการปฏิบัติงานหรือโครงการกำลัง ดำเนินการอยู่แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานตามที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การประเมินผล คือ การพิจารณาแผนงานหรือโครงการที่ได้รับมอบหมายทั้งในช่วงก่อน การดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ หรือหลังจากการดำเนินการไปแล้ว โดยนำรายละเอียดดังกล่าวมา พิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งที่กำลังจะดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้วโดยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป

๒.๔.๒ ประเภทของการติดตามประเมินผล

United Nations ได้แบ่งประเภทของการประเมินผล ตามช่วงเวลาเป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Extant Evaluation) คือ การประเมินความเหมาะสมของ โครงการ อาจจะเป็นการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของ Project Appraisal ความเป็นไปได้ของแผนดำเนินงาน (Operation Plan) การตรวจสอบสถานะภาพของโครงการในลักษณะต่างๆ

๒) การติดตามโครงการ (Project Monitoring) เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างการทำงานตามโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลด้านปัจจัยหรือทรัพยากรของโครงการ เช่น การจัดส่งปัจจัย การใช้ปัจจัยของแต่ละกิจกรรมในโครงการ ผลได้เบื้องต้น ความคืบหน้า ปัญหาและข้อขัดข้องต่างๆ ของโครงการ

๓) การประเมินผลในระหว่างการทำงานตามโครงการ (Ongoing Evaluation) ระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่นี้ จะมีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อให้ข้อมูลแก่กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโครงการระดับต่างๆ ส่วนใหญ่ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลนั้น ได้มาจากรายงานการติดตามโครงการ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็น สำหรับสิ่งที่จะต้องประเมินผลก็คือ กระบวนการดำเนินงาน (Implementation Process) โดยเน้นในสิ่งเหล่านี้คือ

๓.๑) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลจะได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

๓.๒) วิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานในแง่ของระยะเวลา ค่าใช้จ่าย ต่อหน่วยของการผลิต และวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กร

๓.๓) วิเคราะห์ผลได้เบื้องต้นในแง่ของปริมาณตามเป้าหมาย และคุณภาพตามมาตรฐาน

๓.๔) วิเคราะห์ได้ถึงศักยภาพที่โครงการจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เร่งด่วน และวิเคราะห์ถึงศักยภาพของโครงการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ระดับกลาง (Intermediate Objective) และวัตถุประสงค์ระยะยาว (Long Term Development Objective)

๓.๕) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) การประเมินผลหลังจากการที่โครงการสิ้นสุดแล้ว (Expost Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ผลระยะสั้นและระยะยาวของโครงการ การวิเคราะห์มีลักษณะที่ลึกลับ และให้รายละเอียดมากกว่า Ongoing Evaluation การวิเคราะห์จะเริ่มจากผลได้เบื้องต้น (Outputs) ก่อให้เกิดผลได้ระดับกลาง (Effect) หรือผลกระทบระยะสั้นมากน้อยเพียงใด และจากผลได้ระดับกลางนี้ จะก่อให้เกิดผลได้ระดับสุดท้ายตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ อย่างไรเพราะเหตุใด

๒.๔.๓ แนวคิดการติดตาม

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีรูปแบบการติดตามที่นิยมวิธีหนึ่ง คือ การใช้แบบจำลอง MIOE จำแนกองค์ประกอบการประเมินเป็น ๔ ด้านคือ

๑. ด้านการบริหารจัดการ (M:Management) คือ การจัดการโครงสร้างการบริหารโครงการ การกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผน การติดตามกำกับงาน การประสานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน การประสานกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ในช่วงเริ่มดำเนินโครงการใหม่ๆ และระหว่างการทำงานโครงการ การพิจารณาเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในโครงการ

๒. ด้านปัจจัยนำเข้า(I:Input) คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม หลักสูตร/กิจกรรมการฝึกอบรม โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องในการนำปัจจัยต่างๆ มาใช้ในโครงการ

๓. ด้านผลได้ (O:Output) คือ ผลลัพธ์เบื้องต้นที่เกิดจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในโครงการ ผลได้อาจเป็นผลได้เชิงปริมาณ (Quantitative Outputs) และผลได้เชิงคุณภาพ (Qualitative Outputs) ในบางกรณีผลได้ของกิจกรรมหนึ่งอาจเป็นปัจจัยของกิจกรรมหนึ่งได้

๔. ด้านผลกระทบ (E:Effects) คือ ผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลได้ของโครงการหรือผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีศักยภาพหรือแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบในระยะยาวต่อไปหรือไม่อย่างไร

ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ผลทางเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ และความยั่งยืน รวมถึงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

๒.๕ รูปแบบและวิธีการติดตาม

การติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมโครงการเกษตรวิชนา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในครั้งนี้เป็นการติดตามหลังการดำเนินงาน ผลการติดตามเน้นเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมในระยะต่อไปให้ดีขึ้น

๒.๕.๑ วิธีการติดตาม

๑. รูปแบบการติดตาม เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านการบริหารโครงการ (Management) ปัจจัย (Input) ผลได้ (Output) และผลกระทบระยะสั้น (Effects) โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนงาน โดยใช้วิธีการ MIOE มีประเด็นและตัวชี้วัด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๑. การบริหารจัดการ		
๑.๑ การจัดองค์การบริหารโครงการ	๑) จำนวนครั้งในการจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงาน ๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงาน	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน จัดฝึกอบรม
๒. ปัจจัยนำเข้า		
๒.๑ งบประมาณโครงการ	๑) ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน จัดฝึกอบรม
๓. ผลได้		
๓.๑ ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้	๑) ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔. ผลกระทบระยะสั้น		
๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๒ ด้านสังคม	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ได้รวมกลุ่มหลังการเข้ารับการฝึกอบรม	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรดีขึ้น	ผู้ที่ได้รับการอบรม

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๔.๔ ด้านความยั่งยืน	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๕ ด้านความพึงพอใจ	- ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการอบรมต่อการเข้ารับการอบรม	ผู้ที่ได้รับการอบรม

๒. การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบแผนการประเมินแบบเก็บข้อมูลหลังการเข้าอบรม (สำรวจเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒) เนื่องจากต้องเว้นระยะให้เกิดผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

๒.๑ แหล่งข้อมูล

๒.๑.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Date) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ๑ ฉบับ สำหรับผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปผลการอบรม และการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

๒.๑.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ดังนี้

ฉบับที่ ๑ สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมปี ๒๕๖๒ เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒

ฉบับที่ ๒ สำหรับผู้ผ่านการอบรมปี ๒๕๖๒ เป็นแบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผ่านการฝึกอบรม และผลการนำไปปฏิบัติ รวม ๑๑ หลักสูตร คือ ๑) หลักสูตรการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ๒) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม ๓) การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ๔) การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า ๕) การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ๖) การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน ๗) การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น ๘) การแปรรูปพืชสมุนไพร ๙) การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา ๑๐) การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช และ ๑๑) การปลูกหม่อนผลสด

๒.๑.๓ การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบไม่ใส่คืน (With Replacement) และเลือกตัวอย่างโดยใช้การจับฉลากจากบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการอบรม

ขนาดตัวอย่าง แบบที่ ๑ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม จำนวน ๗ หน่วยงาน

แบบที่ ๒ เกษตรกรผู้ผ่านการอบรม คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักเกณฑ์ (กัญญ์สิริ จันทร์เจริญ, ๒๕๕๒ : ๙๑) ดังนี้

- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักร้อยละ ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๕-๓๐ %

- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๐-๑๕ %

- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักหมื่น ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๕-๑๐ %

จากข้อมูลหน่วยงานฝึกอบรมพบว่า ผู้ผ่านการอบรม ปี ๒๕๖๒ มีจำนวนทั้งหมด ๔๙๕ ราย ในครั้งนี้จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง ๑๓๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๗ ของจำนวนผู้ผ่านการอบรมทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๒

ตารางที่ ๒.๒ ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ

รายการ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๔๐	๑๒
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๒๕	๘
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๐	๑๘
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๑๐๐	๑๕
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๒๐	๖
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๒๕	๘
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๒๐	๖
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๒๕	๘
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิเศษ	๖๐	๑๘
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๖๐	๑๘
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๖๐	๑๙
รวม	๔๙๕	๑๓๖

ที่มา : จากการคำนวณ

๓. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๓.๑ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการ การทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับกรอบรม การนำความรู้ไปปฏิบัติ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มในชุมชน การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม และความต่อเนื่องของการนำความรู้ไปปฏิบัติ รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคด้านต่างๆ เป็นต้น

๓.๒ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขและนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

๓.๓ การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ

ได้ใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น ๕ ระดับ ฯลฯ ตัวอย่างเช่น แบ่งคะแนนออกเป็น ๕ ระดับ

โดยกำหนดให้ ๕ เท่ากับเห็นด้วยมากที่สุด ๔ เท่ากับมาก ๓ เท่ากับปานกลาง ๒ เท่ากับน้อย และ ๑ เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.80$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (๕ คะแนน)

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (๑ คะแนน)

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด (๕ ระดับ)

๔. นิยามศัพท์

การนำความรู้ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติ ทั้งที่นำไปปฏิบัติเอง และรวมกลุ่มปฏิบัติ

๒.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตามโครงการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและฝึกอบรม ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การอบรมที่กำหนดไว้

บทที่ ๓

ผลการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามแผนปฏิบัติงานโครงการเกษตรวิद्याตามพระราชดำริ ด้านการเกษตร เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลได้ และด้านผลกระทบระยะสั้น ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาการดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป รายละเอียดดังนี้

๓.๑ ด้านการบริหารจัดการ (M : Management)

๓.๑.๑ การประชุมกำกับดูแลด้านการเกษตร

ระดับพื้นที่ มีการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการเกษตรวิद्या จำนวน ๑๐ ครั้ง

๓.๑.๒ การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินโครงการ

โครงการเกษตรวิद्या ดำเนินการโดยมีคณะกรรมการบริหาร และคณะทำงานโครงการเกษตรวิद्या จำนวน ๑ คณะ คณะกรรมการโครงการเกษตรวิद्या ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามคำสั่งประธานองคมนตรีที่ ๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการเกษตรวิद्या ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีประธานมูลนิธิโครงการหลวงเป็นประธานที่ปรึกษา ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ และอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมการข้าว อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมหม่อนไหม เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง การดำเนินงานโครงการ มีหน่วยงานร่วมบูรณาการจำนวน ๑๓ หน่วยงาน ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมหม่อนไหม กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการสนองพระราชดำริให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กำหนดนโยบาย แนวทางและแผนการดำเนินงานโครงการ อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามพระราชดำริ ติดตามผลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย แต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคล เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามความจำเป็น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยในระดับพื้นที่มีการดำเนินงาน โดยคณะทำงานระดับพื้นที่ จำนวน ๑ ชุด ประกอบด้วย คณะทำงานระดับจังหวัด

๓.๑.๓ ข้อมูลทั่วไปผู้เข้าอบรม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป ร้อยละ ๓๑.๙๓ รองลงมาอายุ ๕๑-๖๐ ปี ร้อยละ ๒๗.๗๓ อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๑๘.๔๙ อายุ ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๑๔.๒๙ และอายุ ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๗.๕๖ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในภาคการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ ๔๘.๐๓ รองลงมาประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตรร้อยละ ๓๒.๒๘ นักเรียนร้อยละ ๑๗.๓๒ และ อื่นๆ (ว่างงาน) ร้อยละ ๒.๓๗ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ ๗๑.๑๕ รองลงมาระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ ๑๖.๓๕ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.ร้อยละ ๖.๗๓ และระดับปวส./ปริญญาตรีร้อยละ ๕.๗๗ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการอบรม

ลักษณะส่วนบุคคล	ร้อยละ
อายุ	
น้อยกว่า ๒๐ ปี	๑๘.๔๙
๓๑-๔๐ ปี	๗.๕๖
๔๑-๕๐ ปี	๑๔.๒๙
๕๑-๖๐ ปี	๒๗.๗๓
มากกว่า ๖๐ ปี	๓๑.๙๓
อาชีพ	
ในภาคการเกษตร	๔๘.๐๓
นอกภาคการเกษตร	๓๒.๒๘
นักเรียน	๑๗.๓๒
อื่นๆ (ว่างงาน)	๒.๓๗
ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	๗๑.๑๕
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๖.๓๕
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	๖.๗๓
ปวส./ปริญญาตรี	๕.๗๗

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๑.๔ จำนวนแรงงานในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๔ คน เป็นวัยแรงงานเฉลี่ย ๓ คน ซึ่งเป็นแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย ๒ คน และเป็นแรงงานนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒ จำนวนแรงงานในครัวเรือน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน	ราย
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย	๔
จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย	๓
จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย	๒
จำนวนแรงงานนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย	๑

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๑.๕ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ทราบข่าวการอบรมจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๕.๕๙ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๓๕.๒๙ หอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๒๙.๔๑ และอื่นๆ (ครูในโรงเรียน) ร้อยละ ๑๔.๗๑ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๔๑.๖๗ และ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๕๐.๐๐ และ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๑๒.๕๐

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๗๒.๒๒ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๕๐.๐๐ และ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๗.๗๘

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากครูในโรงเรียนร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาครูในโรงเรียนร้อยละ ๓๗.๕๐ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๑๒.๕๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาผู้นำชุมชน และหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร ผู้ผ่านการอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๖๒.๕๐ รองลงมาผู้นำชุมชนร้อยละ ๓๗.๕๐ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน และครูในโรงเรียนร้อยละ ๒๕.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรริชญา ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๔.๔๔ และหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๕.๕๖ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๔๔.๔๔ และหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๒๗.๗๘

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๔๗.๓๗ รองลงมาผู้นำชุมชน และหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๖.๘๔ เท่ากัน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๓

ตารางที่ ๓.๓ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ทราบข่าวจากแหล่งใด ^๑			
	ผู้นำชุมชน	หอกระจายข่าว	เจ้าหน้าที่	อื่นๆ
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๕๐.๐๐	๔๑.๖๗	๓๓.๓๓	-
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๗๕.๐๐	๕๐.๐๐	๑๒.๕๐	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๗๒.๒๒	๕๐.๐๐	๒๗.๗๘	-
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	-	-	-	๑๐๐.๐๐
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๕๐.๐๐	๓๓.๓๓	๕๐.๐๐	-
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๕๐.๐๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๓๗.๕๐
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๕๐.๐๐	-
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๓๗.๕๐	๒๕.๐๐	๖๒.๕๐	๒๕.๐๐
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิเศษ	๔๔.๔๔	๑๖.๖๗	๕๐.๐๐	-
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๕๕.๕๖	๒๗.๗๘	๔๔.๔๔	-
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๓๖.๘๔	๓๖.๘๔	๔๗.๓๗	-
รวม	๔๕.๕๙	๒๙.๔๑	๓๕.๒๙	๑๔.๗๑

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ :^๑ ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

๓.๑.๖ ด้านการตัดสินใจเข้ารับการจัดฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๕๙.๕๖ รองลงมา เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๓๐.๘๘ อื่น ๆ ได้แก่ การแนะนำของครูในโรงเรียนร้อยละ ๑๒.๕๐ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๐.๗๔ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๔๑.๖๗ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๘.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๒๕.๐๐ และ สมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๑๒.๕๐

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๑.๑๑ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๓๘.๘๘

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า ส่วนใหญ่ตัดสินใจเข้าอบรมจากการแนะนำของครูในโรงเรียนร้อยละ ๘๖.๖๗ รองลงมาตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๓.๓๓ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๕๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๗.๕๐ รองลงมาจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมซักชนวน และการแนะนำของครูในโรงเรียนร้อยละ ๑๒.๕๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๓.๓๓ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมซักชนวนร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร ส่วนใหญ่ตัดสินใจเข้าอบรมจากอบรมจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมซักชนวนร้อยละ ๖๒.๕๐ รองลงมาการแนะนำของครูในโรงเรียนร้อยละ ๓๗.๕๐ และตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๑๒.๕๐

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเอง และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมซักชนวนร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๑.๑๑ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมซักชนวนร้อยละ ๓๘.๘๙

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๘.๔๒ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมซักชนวนร้อยละ ๓๑.๕๘ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๔

ตารางที่ ๓.๔ การตัดสินใจเข้ารับการศึกษาอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สาเหตุที่เข้าร่วมอบรม ^๑			
	ตั้งใจสมัครเอง	เจ้าหน้าที่ซักชนวน	สมัครตามเพื่อนบ้าน	อื่น ๆ ครูในโรงเรียน
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๙๑.๖๗	๘.๓๓	-	-
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	๑๒.๕๐	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๑.๑๑	๓๘.๘๙	-	-
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๑๓.๓๓	-	-	๘๖.๖๗
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๘๓.๓๓	๕๐.๐๐	-	-
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	๑๒.๕๐
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๑๒.๕๐	๖๒.๕๐	-	๓๗.๕๐
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๖๑.๑๑	๓๘.๘๙	-	-
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๖๘.๔๒	๓๑.๕๘	-	-
รวม	๕๙.๕๖	๓๐.๘๘	๐.๗๔	๑๒.๕๐

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ :^๑ ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

๓.๒ ปัจจัยนำเข้าโครงการ

๓.๒.๑ งบประมาณของหน่วยงานที่มีการส่งเสริมและฝึกอบรมปี ๒๕๖๒ ในโครงการเกษตรวิทยา อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยงบโครงการฯ และงบปกติของแต่ละหน่วยงาน จำนวน ๗ หน่วยงาน โดยได้รับงบประมาณทั้งหมดจำนวน ๕๓๓,๒๒๔ บาท ผลการใช้จ่าย ๕๓๓,๒๒๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยทุกหน่วยงานเบิกงบประมาณร้อยละ ๑๐๐.๐๐ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๕

ตารางที่ ๓.๕ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม

หน่วยงาน	หลักสูตร	หน่วย นับ	งบประมาณที่ ได้รับ	หน่วย : บาท	
				ผลการใช้จ่าย งบประมาณ	ร้อยละ
๑. สำนักงานประมง จังหวัดเชียงใหม่	การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการ อนุรักษ์ทรัพยากรประมง	บาท	๔๕,๔๕๐	๔๕,๔๕๐	๑๐๐.๐๐
๒. สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่	การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	บาท	๑๑,๑๐๐	๑๑,๑๐๐	๑๐๐.๐๐
๓. สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์เชียงใหม่	การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	บาท	๒๒,๘๐๐	๒๒,๘๐๐	๑๐๐.๐๐
๔. สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	บาท	๖๔,๐๐๐	๖๔,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๕. สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	บาท	๑๘,๘๐๐	๑๘,๘๐๐	๑๐๐.๐๐
๖. สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรร อย่างยั่งยืน	บาท	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๗. สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	บาท	๑๘,๘๐๐	๑๘,๘๐๐	๑๐๐.๐๐
๘. สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	การแปรรูปพืชสมุนไพร	บาท	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๙. สถานีพัฒนาที่ดิน เชียงใหม่	การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรวิทยา	บาท	๒๒๓,๖๗๔	๒๒๓,๖๗๔	๑๐๐.๐๐
๑๐. สำนักงานเกษตร จังหวัดเชียงใหม่	การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกัน โรคพืช	บาท	๒๗,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๑. ศูนย์หม่อนไหมเฉลิม พระเกียรติฯ เชียงใหม่	การปลูกหม่อนผลสด	บาท	๕๙,๖๐๐	๕๙,๖๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม		บาท	๕๓๓,๒๒๔	๕๓๓,๒๒๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

๓.๒.๒ หลักสูตรที่ดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง จำนวน ๔๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการอบรมให้ความรู้ เรื่องการเพาะขยายพันธุ์ปลา การเลี้ยงปลา การผลิตอาหารสัตว์น้ำ แบบพื้นบ้าน และการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง โดยมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร ได้แก่ พันธุ์ปลานิล จำนวน ๒๐ ราย รายละ ๒,๐๐๐ ตัว พันธุ์ปลาดุก จำนวน ๒๐ ราย รายละ ๕๐๐ ตัว พลาสติกกรองบ่อ จำนวน ๑ ผืน และอาหารปลาโปรตีน ๓๐ % จำนวน ๔๐ ราย รายละ ๑ กระสอบ

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม จำนวน ๓๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องหลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ การจัดทำบัญชีครัวเรือน การทำการเกษตรอินทรีย์ และสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ จำนวน ๖๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพ และการใช้ Application Smart Me เพื่อเป็นการบันทึกบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพ

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่าจำนวน ๑๐๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า ปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโครงการธนาคารอาหารชุมชน และการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน ๒๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการจักสานไม้ไผ่ เช่น ตะกร้าใส่ของ ตะกร้าหิ้ว เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน จำนวน ๒๕ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูก การขยายพันธุ์ และสรรพคุณของสมุนไพร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรเพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น จำนวน ๒๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการจำแนกพันธุ์พืชประจำถิ่นในพื้นที่ เช่น ไม้ป่า ไม้ใช้สอย รวมถึงการให้ความรู้ในการปลูกและดูแล ต้นไม้ และกล้วยไม้ เช่น พ้ามุย เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร จำนวน ๒๕ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร เช่น ยาหม่องไพล สเปรย์ไล่ยุงตะไคร้หอม สบู่ขมิ้นชัน เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา จำนวน ๖๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการพัฒนาที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ โดยมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ปอเทือง ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารเร่งพด. ๑,๒,๓,๗ เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช จำนวน ๖๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริม และฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการขยายเชื้อบาซิลัส ซับทิลิส ไตรโคเดอร์มา และบิวเวอเรีย เพื่อป้องกันโรคพืช โดยมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร ได้แก่ เชื้อบาซิลัส ซับทิลิส จำนวน ๖๐ ราย รายละ ๐.๕ กิโลกรัม

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด จำนวน ๔๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง การปลูกและดูแลรักษาต้นหม่อน การผลิตท่อนพันธุ์หม่อน รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อน เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน เป็นต้น โดยมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร ได้แก่ ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด และระบบน้ำภายในแปลงหม่อน

๓.๒.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรม ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อุปกรณ์การเกษตร และผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๗๗.๒๑ และไม่ได้รับการสนับสนุนร้อยละ ๒๒.๗๙ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ผู้ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ พันธุ์ปลา อาหารปลา พลาสติกกรองบ่อปลา และผลผลิตที่เกิดจากการอบรม ได้แก่ อาหารปลาที่ทำเอง

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๗๕.๐๐ ได้แก่ น้ำหมักชีวภาพ และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ สมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน และสมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า ไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ผู้ผ่านการอบรมได้รับผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๘๓.๓๓ ได้แก่ ตะกร้าสานไม้ไผ่ และไม่ได้รับผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน ผู้ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม ได้แก่ กล้าสมุนไพร ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพร เช่น ยาต้ม ยาหม่อง สเปรย์ฉีดขูด เป็นต้น และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น ผู้ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๖๖.๖๗ ได้แก่ กล้าต้นไผ่ และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร ผู้ผ่านการอบรมได้รับผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพร เช่น ยาต้ม ยาหม่อง สเปรย์ไถ่ขูด ลิปสติบารุงริมฝีปาก สบู่ขมิ้น ลูกประคบ เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา ผู้ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๘๘.๘๙ ได้แก่ สารเร่งพด. กากน้ำตาล ถังหมัก หญ้าแฝก โดโลไมต์ เป็นต้น ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม เช่น น้ำหมักชีวภาพ และ ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ผู้ผ่านการอบรมได้รับผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๙๔.๔๔ ได้แก่ เชื้อราเพื่อป้องกันโรคพืช และไม่ได้รับผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด ผู้ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๗๘.๙๕ ได้แก่ กิ่งพันธุ์ต้นหม่อน และ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหม่อน เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน เป็นต้น และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๒๑.๐๕ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๖

ตารางที่ ๓.๖ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่ฝึกปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	การสนับสนุน	
	ได้รับ	ไม่ได้รับ
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๐๐.๐๐	-
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	-	๑๐๐.๐๐
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๙๔.๔๔	๕.๕๖
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๗๘.๙๕	๒๑.๐๕
เฉลี่ย	๗๗.๒๑	๒๒.๗๙

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๓ ด้านผลได้ (O : Output)

๓.๓.๑ การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

การนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ พบว่ามีการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๓๖.๗๖ รองลงมาไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๐๙ และมีการนำไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๓๐.๑๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๕๘.๓๓ รองลงมานำความรู้ไปใช้ประโยชน์บางส่วนร้อยละ ๔๑.๖๗ โดยส่วนใหญ่จะนำความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาตู้ในบ่อพลาสติก และเลี้ยงปลานิลในบ่อดินไปใช้ แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของฤดูกาล ในฤดูแล้งส่งผลให้น้ำในบ่อปลามีน้อยทำให้ปลาตายบางส่วน ส่วนความรู้ในเรื่องของการทำอาหารปลายังมีข้อจำกัดในเรื่องของวิธีการทำ เช่น ไม่มีวัตถุดิบในการทำอาหารปลา วัตถุดิบบางอย่างมีราคาแพง ผู้ผ่านการอบรมบางรายไม่ทราบแหล่งซื้อวัตถุดิบ และคิดว่าอาหารปลาที่ทำเองมีคุณภาพดีไม่เท่าอาหารสำเร็จรูป

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์บางส่วนร้อยละ ๖๒.๕๐ รองลงมานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๓๗.๕๐ โดยนำความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ รวมถึงความรู้ในการทำการเกษตรอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ ระเบียบการยื่นขอใบรับรองเกษตรอินทรีย์ไปใช้ แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ทำการเกษตรใกล้เคียงยังใช้สารเคมีอยู่ทำให้ไม่สามารถปลูกผักอินทรีย์ได้ และผู้ผ่านการอบรมบางรายคิดว่ายังขาดตลาดรองรับผลผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๓๘.๘๙ โดยนำความรู้เรื่องการบันทึก รายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน และการบันทึกกำไร-ขาดทุนในประกอบอาชีพไปใช้ รองลงมาไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากไม่มีเวลาจดบันทึก อายุมาก ผู้ผ่านการอบรมบางรายบันทึกบัญชี รายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนแล้วพบว่าค่าใช้จ่ายมีมากกว่ารายรับทำให้ไม่อยากจะบันทึกบัญชีต่อ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์บางส่วนร้อยละ ๒๗.๗๘ เนื่องจากไม่ได้จัดบัญชีรับ-จ่ายเป็นประจำ

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้บางส่วนร้อยละ ๖๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปลูกฝังจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้ในเรื่อง ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ประโยชน์จากสมุนไพรในท้องถิ่นไปใช้ รองลงมาไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๔๐.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมส่วนใหญ่ยังเป็นเด็กนักเรียนยังไม่มีโอกาสได้นำความรู้ไปใช้ จำคำแนะนำไม่ได้ และไม่มีเวลาปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจาก ไม่มีเวลา อายุมาก และคิดว่าไม่มีตลาดรองรับ ผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน รองลงมานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทั้งหมดร้อยละ ๓๓.๓๓ โดยนำความรู้เรื่องการสานไม้ไผ่ เป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ตะกร้าใส่ของ สามารถต่อยอดนำไปขายเป็นรายได้เสริม

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม นำความรู้ที่ได้รับไปใช้บางส่วนร้อยละ ๖๒.๕๐ รองลงมานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๓๗.๕๐ โดยนำความรู้เรื่องสรรพคุณของสมุนไพรใกล้ตัวไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น ช่วยบรรเทา อาการเจ็บป่วยได้เบื้องต้น

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทั้งหมดร้อยละ ๖๖.๖๗ ส่วนใหญ่นำความรู้เรื่องการปลูกและขยายพันธุ์ต้นไม้ ซึ่งต้นไม้ กำลังโต และการปลูกกล้วยไม้ไปใช้ รองลงมาไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจาก ไม่มีที่ดิน ไม่มีเวลา อายุมาก

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทั้งหมดร้อยละ ๕๐.๐๐ ส่วนใหญ่นำความรู้เรื่องการแปรรูปพืชสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ ต่าง ๆ เช่น ยาต้ม ยาหม่อง สเปรย์โลชั่น สบู่ ลูกประคบ ไปใช้รวมถึงทำขายเป็นรายได้เสริม แต่ยังมีขาดแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน รองลงมานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์บางส่วนร้อยละ ๓๗.๕๐ เนื่องจากหาวัตถุดิบยาก ขั้นตอนในการทำค่อนข้างยาก จึงทำให้ทำตามได้บางผลิตภัณฑ์ และไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๑๒.๕๐ เนื่องจากไม่มีเวลาปฏิบัติ และไม่มีอุปกรณ์ในการทำ

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทั้งหมดร้อยละ ๘๓.๓๓ โดยนำความรู้ในการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และการทำน้ำหมักชีวภาพ การปรับปรุงดิน การปลูกหญ้าแฝกไปใช้ รองลงมาไม่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจาก ไม่ได้ทำการเกษตร ไม่มีเวลาปฏิบัติ จำขั้นตอนในการทำไม่ได้ และขาดวัสดุอุปกรณ์ในการทำ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้บางส่วนร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ร้อยละ ๖๑.๑๑ เนื่องจาก ไม่มีเวลา จำวิธีทำไม่ได้ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ไม่ได้ทำการเกษตร ไม่ได้รวมกลุ่มในการทำหลังจากที่ได้ไปอบรม และอายุมากแล้ว รองลงมานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์บางส่วนร้อยละ ๒๗.๗๘ เนื่องจากหาหัวเชื้อค่อนข้างยาก บางรายมองว่าการใช้เคมีในการทำเกษตรได้ผลเร็วกว่า และนำไปใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรเฉพาะตอนที่ได้รับแจกเท่านั้น และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๑.๑๑ โดยนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันโรคพืช

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ร้อยละ ๖๘.๔๒ เนื่องจากนำกิ่งพันธุ์หม่อนไปปลูกแล้วต้นหม่อนกำลังเจริญเติบโตจึงยังไม่ได้นำผลหม่อนมารับประทานหรือนำไปแปรรูป บางส่วนนำไปปลูกแล้วต้นหม่อนตาย ไม่มีที่ดินสำหรับปลูกต้นหม่อน ไม่มีเวลาปลูกและดูแลต้นหม่อน และไม่มีเงินทุนในการปลูกและขยายต้นหม่อน รองลงมานำความรู้ที่ได้รับไปใช้บางส่วน และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทั้งหมดร้อยละ ๑๕.๗๙ เท่ากัน โดยนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้แก่การปลูกต้นหม่อน การทำท่อนพันธุ์ การตัดกิ่งแต่งยอด และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อน เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน เป็นต้น รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๗

ตารางที่ ๓.๗ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ใช้ทั้งหมด	ใช้บางส่วน	ไม่ได้ใช้	สาเหตุที่ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ ^๑						
				ไม่มีเงินทุน	ไม่มีแรงงาน	ไม่มีที่ดิน	ไม่ได้ทำเกษตร	ไม่มีเวลา	อายุมาก	อื่นๆ
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๕๘.๓๓	๔๑.๖๗	-	-	-	-	-	-	-	-
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๓๗.๕๐	๖๒.๕๐	-	-	-	-	-	-	-	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๓๘.๘๙	๒๗.๗๘	๓๓.๓๓	-	-	-	-	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	-	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐	-	-	-	-	๑๖.๖๗	-	๑๑๖.๖๗
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๓๓.๓๓	-	๖๖.๖๗	-	-	-	-	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๓๗.๕๐	๖๒.๕๐	-	-	-	-	-	-	-	-
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๖๖.๖๗	-	๓๓.๓๓	-	-	๑๐๐.๐๐	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๕๐.๐๐	๓๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐	-	๑๐๐.๐๐
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๘๓.๓๓	๕.๕๖	๑๑.๑๑	-	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๑๑.๑๑	๒๗.๗๘	๖๑.๑๑	-	-	-	-	๙๐.๙๑	๙.๐๙	๓๖.๓๖
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๑๕.๗๙	๑๕.๗๙	๖๘.๔๒	๗.๖๙	-	๓๐.๗๗	-	๓๐.๗๗	-	๖๑.๕๔
เฉลี่ย	๓๖.๗๖	๓๐.๑๕	๓๓.๐๙	๒.๒๒	-	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕๕.๕๖	๘.๘๙	๕๕.๕๖

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ^๑ ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

๓.๔ ด้านผลกระทบ (E : Effect)

๓.๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๑. ผลการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเฉพาะรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๕๕.๙๕ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๔๔.๐๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจาก

เมื่อนำความรู้ในเรื่องการเลี้ยงปลาไปปฏิบัติแล้วสามารถลดรายจ่ายจากการบริโภคในครัวเรือน และยังสามารถจำหน่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ รองลงมาไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากพันธุ์ปลาที่ได้รับการสนับสนุนเลี้ยงไว้แต่ยังไม่เต็มที และปลาตายในช่วงอนุบาล

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงและไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน เนื่องจากเป็นความรู้ในเรื่องการรวมกลุ่มสหกรณ์ การทำเกษตรอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ รายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจเนื่องจากสามารถลดการซื้อสารเคมีในการทำเกษตร และได้รับเงินปันผลจากการออมเงินสมาชิกสหกรณ์ในหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ในเรื่องการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย ของครัวเรือนในแต่ละเดือนไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงและไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน เนื่องจากเมื่อบันทึกบัญชีแล้วพบว่ามียอดรายจ่ายฟุ่มเฟือยจึงสามารถลดรายจ่ายได้ เช่น ค่าอาหาร ของใช้ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการเสี่ยงโชคได้ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในครัวเรือน และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากนำความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรไปใช้เท่านั้น รองลงมาเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากเมื่อได้รับความรู้จากการอบรมแล้วสามารถลดรายจ่ายจากการบริโภคสินค้าอุปโภคบริโภคได้

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากนำผลิตภัณฑ์จักไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๘๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องประโยชน์จากพืชสมุนไพรแล้วนำมาประกอบอาหารบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น รองลงมาเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๒๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องประโยชน์จากพืชสมุนไพรมาใช้ ทำให้สามารถลดรายจ่ายค่ายา รักษาโรคเพื่อบรรเทาอาการได้

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๘๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องพืชประจำท้องถิ่น เช่น ไม้ ไปใช้เท่านั้น ถ้าพันธุ์ต้นไม้ที่ได้รับแจกกำลังโตทำให้ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ รองลงมาเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๒๐.๐๐ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายจากการซื้อกล้าพันธุ์ต้นไม้ได้

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๖๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการแปรรูปพืชสมุนไพรเป็นสินค้า เช่น ยาต้ม ยาหม่อง สบู่ เป็นต้น นำไปจำหน่ายเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายลงได้ รองลงมาไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๔๐.๐๐ เนื่องจากรวมกลุ่มกันทำแล้วแต่ไม่ได้นำไปจำหน่ายเพราะยังขาดตลาดรองรับจึงนำมาใช้ในครัวเรือนเท่านั้น

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๘๘.๒๔ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการทำ

ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน น้ำหมักชีวภาพไปใช้ในการทำการเกษตรทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี ทดแทนปุ๋ยเคมี และสารเคมีได้ ส่งผลให้รายจ่ายจากการซื้อปุ๋ยเคมีและสารเคมีลดลง รองลงมาไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้าน เศรษฐกิจร้อยละ ๑๑.๗๖ เนื่องจากยังคงมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารเคมีเท่าเดิม

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม รายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๖๒.๕๐ เนื่องจากนำความรู้ที่ได้รับในเรื่อง การผลิตเชื้อราเพื่อป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช แล้วสามารถผลิตใช้เอง ช่วยป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช ทดแทน สารเคมีส่งผลให้รายจ่ายจากการซื้อสารเคมีลดลง รองลงมาไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๓๗.๕๐ เนื่องจากใช้เชื้อราที่ได้รับแจกจากการอบรมเท่านั้น ทำให้ยังมีค่าใช้จ่ายจากการซื้อสารเคมีเท่าเดิม จึงยังไม่เห็นผลการ เปลี่ยนแปลง

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไป ปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากนำกิ่งหม่อนที่ได้รับไปปลูกแล้ว แต่ยังไม่ ได้ผลผลิตหม่อน จึงยังไม่มีรายได้จากการขายผลผลิต รองลงมาเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากสามารถเพิ่มรายได้จากการนำผลผลิตหม่อน ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหม่อน เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน ไป จำหน่าย และสามารถลดรายจ่ายจากการซื้อพันธุ์หม่อนได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๘

ตารางที่ ๓.๘ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังการนำความรู้ไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๑๐๐.๐๐	-
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๒๐.๐๐	๘๐.๐๐
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๒๐.๐๐	๘๐.๐๐
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๘๘.๒๔	๑๑.๗๖
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๖๒.๕๐	๓๗.๕๐
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐
เฉลี่ย	๕๕.๙๕	๔๔.๐๕

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๒ ด้านสังคม

๑. การถ่ายทอดความรู้

การถ่ายทอดความรู้ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น ร้อยละ ๖๑.๒๐ รองลงมาถ่ายทอดแล้วแต่ไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๑.๖๔ และมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๗.๑๖ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๖.๖๗ ได้แก่ การเลี้ยงปลาและทำอาหารปลา และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๘.๓๓ เนื่องจากผู้ได้รับการถ่ายทอดยังไม่มีเวลาในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตาม ได้แก่ การเข้าร่วมกลุ่มสหกรณ์ และขอใบรับรองการทำเกษตรอินทรีย์ และไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๒.๕๐ เท่ากัน เนื่องจาก พื้นที่ทำการเกษตรข้างเคียงยังคงใช้เคมีอยู่ ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรแบบอินทรีย์ได้

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๕๒.๙๔ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๙.๔๑ ได้แก่ การบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือนทำให้สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ และ ถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๗.๖๕ เนื่องจาก ได้นำไปบอกเล่าให้เพื่อนบ้านฟังในเรื่องที่ได้รับการอบรมมาเท่านั้น

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตาม ได้แก่ การนำสรรพคุณและประโยชน์จากสมุนไพรไปใช้ เช่นการรักษาบาดแผลด้วยว่านหางจระเข้ และไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๔๐.๐๐ เท่ากัน เนื่องจาก ยังไม่มีเวลาปฏิบัติ และเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น รองลงมาไม่เคยถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจาก ยังไม่มีเวลาปฏิบัติตาม

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๗.๕๐ เนื่องจากเห็นว่าเป็นความรู้เดิมที่คนในพื้นที่ทราบอยู่แล้ว และ ถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๒.๕๐ ได้แก่ การทำลูกประคบสมุนไพร

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๘๓.๓๓ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๖.๖๗ เนื่องจากเป็นการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจำแนกพืชประจำถิ่นเท่านั้น

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๗.๕๐ เนื่องจาก ไม่มีเวลาปฏิบัติ และขาดวัสดุอุปกรณ์ในการทำผลิตภัณฑ์แปรรูปพืชสมุนไพร และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๒.๕๐ ได้แก่ การทำลูกประคบสมุนไพร

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิทยา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๘๓.๓๓ เนื่องจากเป็นความรู้ที่เคยปฏิบัติมาแล้ว รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๑ ได้แก่ การทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานเพื่อใช้เองในแปลงเกษตร และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๕.๕๖ เนื่องจากเห็นว่าเป็นเพียงความรู้และยังไม่มีเวลาปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๗๐.๕๙ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๓.๕๓ เนื่องจากเห็นว่าเป็นเพียงการเรียนรู้แต่ยังไม่มีเวลานำไปปฏิบัติ และ ถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๕.๘๘ ได้แก่ การทำเชื้อราชีวเวเรียใช้เองเพื่อป้องกันโรคพืชในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๕๗.๙๐ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตาม เนื่องจากเห็นว่าเป็นเพียงการเรียนรู้แต่ยังไม่มีเวลานำไปปฏิบัติ และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตาม ได้แก่ ความรู้เรื่องการปลูกและแปรรูปหม่อน เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน ชาหม่อนร้อยละ ๒๑.๐๕ เท่ากัน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๙

ตารางที่ ๓.๙ การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ถ่ายทอด		ไม่ได้ถ่ายทอด
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม	
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๖.๖๗	๘.๓๓	๗๕.๐๐
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๗๕.๐๐
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๙.๔๑	๑๗.๖๕	๕๒.๙๔
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๑๒.๕๐	๓๗.๕๐	๕๐.๐๐
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	-	๑๖.๖๗	๘๓.๓๓
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๑๒.๕๐	๓๗.๕๐	๕๐.๐๐
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิทยา	๑๑.๑๑	๕.๕๖	๘๓.๓๓
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๕.๘๘	๒๓.๕๓	๗๐.๕๙
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๒๑.๐๕	๒๑.๐๕	๕๗.๙๐
เฉลี่ย	๑๗.๑๖	๒๑.๖๔	๖๑.๒๐

ที่มา : จากการสำรวจ

๒. การรวมกลุ่มภายหลังจากการส่งเสริมและฝึกอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๗๗.๗๘ เนื่องจากเป็นการอบรมให้ความรู้ซึ่งผู้ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และมีการรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๒๒.๒๒ โดยเป็นกลุ่มเดิมในพื้นที่ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ๔ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มการทำบัญชีครัวเรือนหมู่บ้านกองแหะ ๒) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรกองแหะ ๓) กลุ่มทำปุ๋ยหมักเกษตรกรบ้านกองแหะ ๔) กลุ่มแม่บ้านชุมชน โดยผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการอบรมเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น สามารถดำเนินการได้เอง และมีเวลาว่างไม่ตรงกัน

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการรวมกลุ่ม ร้อยละ ๕๐.๐๐ ได้แก่ กลุ่มสหกรณ์การเกษตรกองแหะ และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๐.๕๙ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๙.๔๑ ได้แก่ กลุ่มการทำบัญชีครัวเรือนหมู่บ้านกองแหะ มีการทำกิจกรรมการลงบัญชีครัวเรือนร่วมกัน ซึ่งมีการแต่งตั้งครูบัญชีอาสาในหมู่บ้านเพื่อให้คำแนะนำและติดตามการนำความรู้ไปใช้

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๗.๕๐ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการอบรมให้ความรู้ สามารถดำเนินการได้เอง และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๒.๕๐ ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชน

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการอบรมให้ความรู้เท่านั้น

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๒.๕๐ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๓๗.๕๐ ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชน ได้มีการประชุมและทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำยาต้ม เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๑.๑๑ ได้แก่ กลุ่มทำปุ๋ยหมักเกษตรกรบ้านกองแหะ ได้มีการประชุมและทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพเพื่อนำมาใช้ในแปลงเกษตร และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๓๘.๘๙

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๘.๘๙ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการอบรมให้ความรู้เท่านั้น และ มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๑.๑๑ ซึ่งมีการแต่งตั้งวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำและติดตามการนำความรู้เรื่องการขยายเชื้อชีวภัณฑ์ไปใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่ม ร้อยละ ๘๔.๒๑ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการอบรมให้ความรู้เท่านั้น และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๕.๗๙ ได้มีการประชุมและทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การแปรรูปหม่อน ซึ่งมีการแต่งตั้งวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ และติดตามการนำความรู้ด้านการแปรรูปหม่อนไปใช้ประโยชน์ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๐

ตารางที่ ๓.๑๐ การรวมกลุ่มจากการส่งเสริมและฝึกอบรม

หลักสูตร	หน่วย : ร้อยละ	
	มีการรวมกลุ่ม	ไม่มีการรวมกลุ่ม
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	-	๑๐๐.๐๐
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๙.๔๑	๗๐.๕๙
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	-	๑๐๐.๐๐
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	-	๑๐๐.๐๐
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๑๒.๕๐	๘๗.๕๐
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	-	๑๐๐.๐๐
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๓๗.๕๐	๖๒.๕๐
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา	๖๑.๑๑	๓๘.๘๙
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๑๑.๑๑	๘๘.๘๙
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๑๕.๗๙	๘๔.๒๑
เฉลี่ย	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา และหลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๖๖.๖๗ และไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๓.๓๓ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว พบว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากเมื่อนำน้ำหมักชีวภาพไปใช้ในแปลงเกษตรแล้ว ส่งผลให้ดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น พบไส้เดือนในดินเพิ่มขึ้น ปลูกพืชแล้วเจริญเติบโตงอกงามดี ส่งผลให้ผู้ผ่านการอบรมหันมาใช้อินทรีย์มากขึ้น ลดการใช้สารเคมีลง และนำไปปฏิบัติแล้วเห็นว่ายังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนยังใช้เคมีมากกว่าอินทรีย์

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา ส่วนใหญ่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว พบว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๘๒.๓๕ เนื่องจากนำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน น้ำหมักชีวภาพ โดโลไมต์ ปุ๋ยหญ้าแฝก เพื่อปรับปรุงดิน ส่งผลให้ดินร่วนซุย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ อุ่นน้ำได้ดีขึ้น ค่าวิเคราะห์ดินดีขึ้น พบไส้เดือนในดินมากขึ้น ปุ๋ยพืชแล้วเจริญงอกงามดี ส่งผลให้ผู้ผ่านการอบรมหันมาใช้อินทรีย์มากขึ้น ลดการใช้สารเคมีลง และนำไปปฏิบัติแล้วเห็นว่ายังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๑๗.๖๕ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนยังใช้เคมีมากกว่าอินทรีย์ และยังมีความเชื่อว่าถ้าไม่ใช้สารเคมีแล้วผลผลิตจะไม่เจริญเติบโตและงอกงาม

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ส่วนใหญ่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว พบว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๘.๓๓ เนื่องจากเห็นว่าสามารถกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชได้ผลดีกว่าการใช้เคมี จึงยังคงใช้สารเคมีมากกว่าอินทรีย์ และนำไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๑.๖๗ เนื่องจาก นำเชื้อชีวภัณฑ์ไปใช้แล้วสามารถช่วยกำจัดโรคพืชได้ เช่น ปัญหาโคนเน่าในหอมหัวใหญ่ลดลง เห็นว่าการใช้อินทรีย์ช่วยกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชได้ และส่งผลให้สภาพดินดีขึ้นด้วย รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๑

ตารางที่ ๓.๑๑ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำความรู้ไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐
๒. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตร	๘๒.๓๕	๑๗.๖๕
๓. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๔๑.๖๗	๕๘.๓๓
เฉลี่ย	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๔ ด้านความยั่งยืน

ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง ร้อยละ ๕๕.๑๕ รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๒๔.๒๖ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๒๐.๕๙ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๕๘.๓๓ เนื่องจากเลี้ยงปลาไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน และเพิ่มรายได้หากมีการนำไปจำหน่าย รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๔๑.๖๗ เนื่องจากไม่มีพันธุ์ปลาแล้ว ซึ่งหากว่ามีพื้นที่เลี้ยงปลาหรือได้รับการแจกพันธุ์ปลาใหม่ก็จะเลี้ยงปลาอย่างต่อเนื่อง และผู้ผ่านการอบรมบางรายมีอายุมาก มีปัญหาสุขภาพทำให้ไม่แน่ใจว่าจะดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงปลาได้อย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกองแหะอยู่แล้ว มีรายได้เสริมจากการได้รับเงินปันผล สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตและกู้เงินเพื่อ

นำมาลงทุนในการทำการเกษตรได้ ส่วนความรู้ที่ได้รับเรื่องการปลูกผักอินทรีย์เห็นว่ามีประโยชน์ หากมีการส่งเสริมด้านการตลาด และพื้นที่ทำการเกษตรข้างเคียงไม่ใช่สารเคมีด้วย ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากทำให้ทราบรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน สามารถบริหารจัดการด้านการเงินได้ดีขึ้น ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ รองลงมาไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๓๘.๘๙ เนื่องจาก อายุมาก ไม่มีเวลาจัดบันทึก และเห็นว่ารายจ่ายในครัวเรือนมีมากกว่ารายได้ที่ได้รับ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากไม่มีเวลา และหากในครัวเรือนมีรายได้มากกว่ารายจ่ายก็จะบันทึกบัญชีต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากทำให้ทราบถึงประโยชน์ของสมุนไพรและสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ประกอบกับที่โรงเรียนมีการสอนทำยาต้ม ยาหม่อง สามารถนำมาใช้ในครัวเรือนประหยัดค่าใช้จ่ายได้ รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากเป็นเพียงความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร ประกอบกับยังเป็นเด็กนักเรียน

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่แน่ใจว่าจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากไม่มีเวลาปฏิบัติ หากมีการสนับสนุนวัสดุุดิบและส่งเสริมด้านการตลาดจะทำต่อเนื่อง รองลงมาจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากสามารถสานตะกร้าเพื่อไว้ใช้และนำไปจำหน่ายสร้างรายได้ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๑๖.๖๗ เนื่องจากไม่มีเวลาปฏิบัติ และเห็นว่ายังไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๖๒.๕๐ เนื่องจากสามารถนำสมุนไพรในบ้าน มาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การนำสมุนไพรมาประกอบอาหาร การบรรเทาอาการและรักษาโรคได้เบื้องต้น ทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อยาได้ รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๓๗.๕๐ เนื่องจากไม่มีเวลาปฏิบัติ ประกอบกับยังเป็นเด็กนักเรียน

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๘๓.๓๓ เนื่องจากสามารถปลูกและดูแลต้นไม้ ใช้ประโยชน์จากต้นไม้ โดยการนำหน่อไม้มาบริโภคในครัวเรือนและนำไปจำหน่ายสร้างรายได้ให้ครัวเรือนได้ รองลงมาไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๑๖.๖๗ เนื่องจากมีอายุมาก

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่แน่ใจว่าจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากยังไม่มีความพร้อม วัสดุอุปกรณ์บางชนิดหายาก และยังไม่มี ความชำนาญในการทำ ไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน รองลงมาจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากสามารถทำ ยาต้ม ยาหม่อง ไว้ใช้ในครัวเรือน และไม่ดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากทำแล้ว ต้นทุนสูงไม่คุ้มค่าที่จะนำไปจำหน่าย และไม่มีเวลาปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิเศษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๙๔.๔๔ เนื่องจากสามารถทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ไปใช้ในแปลงเกษตรแล้วทำให้ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ ปลอดภัยต่อร่างกาย สภาพดินดีขึ้น ส่งผลให้พืชผักเจริญเติบโตงอกงามดี รองลงมาไม่ดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๕.๕๖ เนื่องจากไม่ได้ทำการเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่แน่ใจว่าจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๓๘.๘๙ เนื่องจากหากสามารถหาหัวเชื้อ และวัสดุอุปกรณ์ในการทำ และมีการรวมกลุ่มก็จะสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และไม่ดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๓๘.๘๙ เนื่องจากไม่มีหัวเชื้อและวัสดุอุปกรณ์ในการขยายเชื้อชีวภัณฑ์ ขั้นตอนการทำค่อนข้างยาก และยังจำคำแนะนำไม่ได้ ไม่มีเวลาปฏิบัติ และทำการเกษตรน้อยลง บางส่วนเห็นว่าใช้สารเคมีให้ผลเร็วกว่าอินทรีย์ รองลงมาดำเนินการอย่างต่อเนื่องร้อยละ ๒๒.๒๒ เนื่องจากสามารถขยายเชื้อราชีวเวเรีย ไตโครเดอร์มาได้เอง โดยนำมาใช้ในแปลงเกษตร ช่วยลดรายจ่ายในการซื้อสารเคมีได้

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๔๗.๓๗ เนื่องจากไม่มีพื้นที่เพาะปลูก บางส่วนยังไม่นำกล้าพันธุ์หม่อนปลูกลงดิน ไม่มีประสบการณ์ในการปลูกมาก่อน และเห็นว่าไม่มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน และไม่มีวัตถุประสงค์หม่อนในการนำมาแปรรูป รองลงมาดำเนินการต่อร้อยละ ๓๑.๕๘ เนื่องจากสามารถปลูกต้นหม่อน นำผลผลิตมาบริโภคในครัวเรือน และแปรรูปหม่อนเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน สร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือนได้ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๒๑.๐๕ เนื่องจากยังไม่มีเวลาว่าง ไม่มีพื้นที่ในการเพาะปลูก บางรายวางแผนการนำกล้าหม่อนเพาะปลูกลงดินในช่วงฤดูฝน และบางรายไม่แน่ใจว่าจะมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๒

ตารางที่ ๓.๑๒ ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ดำเนินการต่อเนื่อง	ไม่ดำเนินการต่อ	ไม่แน่ใจ
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๕๘.๓๓	-	๔๑.๖๗
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๑๐๐.๐๐	-	-
๓. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๓๘.๘๙	๑๑.๑๑
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๖๖.๖๗	-	๓๓.๓๓
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	๕๐.๐๐
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๖๒.๕๐	-	๓๗.๕๐
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๕๐.๐๐
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๙๔.๔๔	๕.๕๖	-
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๒๒.๒๒	๓๘.๘๙	๓๘.๘๙
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๓๑.๕๘	๔๗.๓๗	๒๑.๐๕
เฉลี่ย	๕๕.๑๕	๒๐.๕๙	๒๔.๒๖

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๕ ความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

๑) ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมและฝึกอบรม

๑.๑ ด้านเนื้อหาการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๗ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย ฝึกปฏิบัติจริง ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๕ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย มีการให้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มด้วยวิธีการสหกรณ์ การให้ความรู้การทำเกษตรแบบอินทรีย์ ฝึกปฏิบัติจริง ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๐๖ เนื่องจากเนื้อหาเป็นการให้คำแนะนำการลงบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพโดยมีการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๐ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย พาไปเรียนรู้ในพื้นที่ธนาคารอาหารทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย มีการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย เป็นการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรใกล้ตัว ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๓ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย มีการฝึกปฏิบัติจริง ส่งผลให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์จากพืชประจำถิ่นโดยเฉพาะ ต้นไผ่ได้

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย มีการฝึกปฏิบัติจริง ส่งผลให้สามารถนำสมุนไพรมาใกล้ตัวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๙ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย มีการฝึกปฏิบัติจริง ส่งผลให้สามารถนำปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพมาใช้ประโยชน์ในแปลงเกษตรได้

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๑๑ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย มีการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากเนื้อหาการอบรมเข้าใจง่าย มีการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๓

ตารางที่ ๓.๑๓ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อความน่าสนใจของเนื้อหา

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อเนื้อหา (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๖๓.๖๔	-	๓๖.๓๖	-	-	๔.๒๗	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๓๗.๕๐	๕๐.๐๐	๑๒.๕๐	-	-	๔.๒๕	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๓๓.๓๓	๓๘.๘๙	๒๗.๗๘	-	-	๔.๐๖	มากที่สุด
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๗๓.๓๔	๑๓.๓๓	๑๓.๓๓	-	-	๔.๖๐	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	-	๔.๘๓	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๗๕.๐๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	๔.๖๓	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๕๐.๐๐	๓๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	๔.๓๙	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๓๘.๘๙	๓๓.๓๓	๒๗.๗๘	-	-	๔.๑๑	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๖๑.๑๑	๒๗.๗๘	๑๑.๑๑	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๕๓.๗๓	๒๙.๘๕	๑๖.๔๒			๔.๓๗	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๒ ด้านระยะเวลาอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๑ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๓ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งภาคเข้าอบรมทฤษฎี ภาคบ่ายได้ฝึกปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๓ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๕ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา แต่บางรายเห็นว่าระยะเวลาในการฝึกอบรมค่อนข้างนานเกินไป

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา แต่บางรายเห็นว่าระยะเวลาในการฝึกอบรมค่อนข้างนานเกินไป

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๖ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา แต่บางรายเห็นว่าระยะเวลาในการฝึกอบรมค่อนข้างนานเกินไป และมีข้อเสนอแนะเห็นควรให้มีการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติในวันเดียวกัน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๔

ตารางที่ ๓.๑๔ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อระยะเวลาที่อบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อระยะเวลาอบรม (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๒.๗๓	๒๗.๒๗	-	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๓๗.๕๐	๖๒.๕๐	-	-	-	๔.๓๘	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๕.๕๖	๓๓.๓๓	๑๑.๑๑	-	-	๔.๔๔	มากที่สุด
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๗๓.๓๓	๒๖.๖๗	-	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-	-	-	๔.๓๓	มากที่สุด
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๓๗.๕๐	๕๐.๐๐	๑๒.๕๐	-	-	๔.๒๕	มากที่สุด
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๕๐.๐๐	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	๔.๓๓	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๔๔.๔๔	๔๔.๔๔	๑๑.๑๑	-	-	๔.๓๓	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๖๖.๖๗	๒๒.๒๒	๑๑.๑๑	-	-	๔.๕๖	มากที่สุด
เฉลี่ย	๕๖.๗๒	๓๗.๓๑	๕.๙๗	-	-	๔.๕๑	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๓ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ในภาพรวม การเปิดโอกาสให้สอบถามหากมีข้อสงสัย รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ถ่ายทอดทดลองปฏิบัติในช่วงอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้วยค่าคะแนน ๔.๖๒ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๕ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติและสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๑ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๐๐ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๓ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๙ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๕

ตารางที่ ๓.๑๕ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๒.๗๓	๙.๐๙	๑๘.๑๘	-	-	๔.๕๕	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๖๒.๕๐	๓๗.๕๐	-	-	-	๔.๖๓	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๑.๑๑	๓๘.๘๙	-	-	-	๔.๖๑	มากที่สุด
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๓๓.๓๔	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	-	-	๔.๐๐	มาก
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	-	๔.๘๓	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๕๐.๐๐	๓๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	๔.๓๙	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๙	มากที่สุด
เฉลี่ย	๖๖.๔๒	๒๙.๑๐	๔.๔๘	-	-	๔.๖๒	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๔ ด้านวิทยากร

ในภาพรวมความรอบรู้ของวิทยากรในเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน และบุคลิกภาพ ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้วยค่าคะแนน ๔.๘๐ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๔ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๕ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๔ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๓ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๓ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๒ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๖

ตารางที่ ๓.๑๖ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อวิทยากรที่อบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อวิทยากร (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๒.๗๓	๑๘.๑๘	๙.๐๙	-	-	๔.๖๔	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	-	๔.๗๕	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๖.๖๗	๒๗.๗๘	๕.๕๕	-	-	๔.๖๔	มากที่สุด
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๙๓.๓๓	๖.๖๗	-	-	-	๔.๙๓	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	-	๔.๘๓	มากที่สุด
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๘๓.๓๓	๑๑.๑๑	๕.๕๖	-	-	๔.๗๘	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๗๒.๒๒	๒๗.๗๘	-	-	-	๔.๗๒	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๙	มากที่สุด
เฉลี่ย	๘๒.๐๙	๑๕.๖๗	๒.๒๔	-	-	๔.๘๐	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๕ ด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๔ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์ปลาตุ๊ก พันธุ์ปลานิล พลาสติกกรองบ่อปลาตุ๊ก และอาหารปลา

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากด้วยค่าคะแนน ๓.๘๘ เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้และปัจจัยการผลิต ได้แก่ น้ำหมักชีวภาพ เพื่อนำไปใช้ในแปลงเกษตร ส่งเสริมการทำเกษตรแบบอินทรีย์

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากด้วยค่าคะแนน ๔.๐๐ เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้และสมุดบันทึกบัญชีครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๓ เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้ ขนบ น้ำ กระเป๋าค่า เพื่อใช้ในการเดินป่าในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากด้วยค่าคะแนน ๔.๐๐ เนื่องจากมีการแจกผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ ได้แก่ ตะกร้าจักสาน

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากด้วยค่าคะแนน ๔.๐๐ เนื่องจาก เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้ กล้าสมุนไพร และผลิตภัณฑ์สมุนไพร

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๕ เนื่องจาก เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้ และกล้าไม้

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๕ เนื่องจาก เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ เช่น ยาต้ม ยาหม่อง สเปรย์ไล่ยุง สบู่ขมิ้น ลูกประคบ เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจาก เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้ ปัจจัยการผลิต เช่น ถังหมัก กากน้ำตาล สารเร่งพด. หล้าแฉก โตโลไมด์ ผลผลิตที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ เช่น น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากด้วยค่าคะแนน ๔.๑๗ เนื่องจากมีการแจกเอกสารความรู้ และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ เช่น เชื้อราเพื่อใช้ในแปลงเกษตรในการป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๖ เนื่องจาก มีการแจกเอกสารความรู้ กิ่งพันธุ์หม่อน และผลิตภัณฑ์หม่อน เช่น น้ำหม่อน แยมหม่อน เป็นต้น รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๗

ตารางที่ ๓.๑๗ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อเอกสารปัจจัยการผลิต (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๘๑.๘๒	๑๘.๑๘	-	-	-	๔.๘๒	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๓๗.๕๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๑๒.๕๐	-	๓.๘๘	มาก
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๖.๒๕	๓๗.๕๐	๖.๒๕	-	๔.๐๐	มาก
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๗๑.๔๓	-	๒๘.๕๗	-	-	๔.๔๓	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๓๓.๓๔	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	-	-	๔.๐๐	มาก
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐	๔๐.๐๐	-	-	๔.๐๐	มาก
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	๔.๒๕	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	-	๔.๗๕	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา	๖๒.๕๐	๒๕.๐๐	๑๒.๕๐	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๔๔.๔๔	๒๗.๗๘	๒๗.๗๘	-	-	๔.๑๗	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๖๘.๗๕	๑๘.๗๕	๑๒.๕๐	-	-	๔.๕๖	มากที่สุด
เฉลี่ย	๕๘.๐๔	๑๙.๖๔	๒๐.๕๔	๑.๗๘	-	๔.๓๔	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๖ ด้านการลงทะเบียน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านการลงทะเบียนในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๓ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๖ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๙ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๓ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๕ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๒ เนื่องจากสามารถลงทะเลียนได้อย่างรวดเร็ว รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๘

ตารางที่ ๓.๑๘ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการลงทะเลียน

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อการลงทะเลียน (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๒.๗๓	๒๗.๒๗	-	-	-	๔.๖๓	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๕๗.๑๔	๔๒.๘๖	-	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๑.๑๑	๓๓.๓๓	๕.๕๖	-	-	๔.๕๖	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อการลงทะเบียน (ร้อยละ)					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๖๙.๒๓	๓๐.๗๗	-	-	-	๔.๖๙	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๓๗.๕๐	๖๒.๕๐	-	-	-	๔.๓๘	มากที่สุด
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	-	๔.๘๓	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	-	๔.๗๕	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิสัย	๗๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕.๕๖	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช	๕๕.๕๖	๓๘.๘๙	๕.๕๕	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๗๗.๗๘	๑๖.๖๗	๕.๕๕	-	-	๔.๗๒	มากที่สุด
เฉลี่ย	๖๖.๔๑	๓๐.๕๓	๓.๐๖	-	-	๔.๖๓	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๗ ด้านสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๐ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๔ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๖ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๓ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๕ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๙ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๙

ตารางที่ ๓.๑๙ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อสถานที่

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อสถานที่ (ร้อยละ)					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	หน่วย : ร้อยละ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๒.๗๓	๑๘.๑๘	๙.๐๙	-	-	๔.๖๔	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๑.๑๑	๓๓.๓๓	๕.๕๖	-	-	๔.๕๖	มากที่สุด
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๗๓.๓๓	๒๖.๖๗	-	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๓๗.๕๐	๖๒.๕๐	-	-	-	๔.๓๘	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อสถานที่ (ร้อยละ)					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืช ประจำถิ่น	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	-	๔.๗๕	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรวิชญา	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒	-	-	-	๔.๗๘	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อ ป้องกันโรคพืช	๕๕.๕๖	๓๓.๓๒	๕.๕๖	๕.๕๖	-	๔.๓๙	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๗๗.๗๘	๑๑.๑๑	๑๑.๑๑	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
เฉลี่ย	๖๕.๖๗	๒๙.๘๕	๓.๗๓	๐.๗๕	-	๔.๖๐	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๘ ด้านแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิตระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๕ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๙ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการรวมกลุ่มสหกรณ์

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๓ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนการประกอบอาชีพ

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๗ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่าในพื้นที่โครงการธนาคารอาหารชุมชน (เกษตรวิชญา)

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการใช้ประโยชน์จากไม้ไผ่ในพื้นที่โครงการธนาคารอาหารชุมชน (เกษตรวิชญา)

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรในพื้นที่โครงการธนาคารอาหารชุมชน (เกษตรวิชญา)

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่นในพื้นที่โครงการธนาคารอาหารชุมชน (เกษตรวิษญา)

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่นในพื้นที่โครงการธนาคารอาหารชุมชน (เกษตรวิษญา)

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิษญา สมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๖ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์ดิน เพื่อปรับสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การเพาะปลูก

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกและบำรุงต้นหม่อน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๒๐

ตารางที่ ๓.๒๐ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	-	๔.๗๕	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๔๒.๘๖	๔๒.๘๖	๑๔.๒๘	-	-	๔.๒๙	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๘.๘๒	๓๕.๓๐	๕.๘๘	-	-	๔.๕๓	มากที่สุด
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๗๑.๔๒	๑๔.๒๙	๑๔.๒๙	-	-	๔.๕๗	มากที่สุด
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-	-	-	๔.๓๓	มากที่สุด
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-	-	-	๔.๓๓	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน (ร้อยละ)					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืช ประจำถิ่น	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	-	-	๔.๘๐	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรวิสัย	๘๒.๓๕	๑๑.๗๖	๕.๘๙	-	-	๔.๗๖	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อ ป้องกันโรคพืช	๖๘.๗๕	๒๕.๐๐	๖.๒๕	-	-	๔.๖๓	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๘๒.๓๖	๕.๘๘	๑๑.๗๖	-	-	๔.๗๑	มากที่สุด
เฉลี่ย	๖๙.๓๗	๒๔.๓๒	๖.๓๑	-	-	๔.๖๓	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ความพึงพอใจต่อโครงการ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุด ด้วยค่าคะแนน ๔.๕๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๔ เนื่องจากได้ความรู้จากการฝึกอบรม และเมื่อนำไปปฏิบัติก่อให้เกิดรายได้ และลดรายจ่ายในครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๐ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มแบบสหกรณ์ ทำให้มีรายได้เพิ่มจากเงินปันผล

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรายรับ - รายจ่ายในครัวเรือน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๓ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการบริหารบัญชีรายรับ-จ่ายในครัวเรือน และได้รับสมุดบัญชีนำกลับไปบันทึกบัญชีครัวเรือนได้ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้

หลักสูตรที่ ๔ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๐ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า ปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง รวมถึงประโยชน์จากสมุนไพร

หลักสูตรที่ ๕ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๕ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการทำไม้ไผ่มาจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ไว้ใช้ในครัวเรือน และเมื่อนำไปจำหน่ายก่อให้เกิดรายได้เสริมในครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๖ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๒ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการทำสมุนไพรไล่ตัวมาใช้ประโยชน์ในการบริโภค รวมถึงเป็นยารักษาโรคได้

หลักสูตรที่ ๗ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๙ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องพืชประจำถิ่นที่สำคัญ เช่นการปลูก และการใช้ประโยชน์จากต้นไม้

หลักสูตรที่ ๘ การแปรรูปพืชสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๗ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการทำสมุนไพรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ไว้ใช้ในครัวเรือน และเมื่อนำไปจำหน่ายก่อให้เกิดรายได้เสริมในครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๙ การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๕ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการทำน้าหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน การปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมในการเพาะปลูก และได้น้าหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน นำกลับไปใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๐ การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๐ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการทำเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืชส่งผลให้ปัญหาด้านการเกษตรลดลง เช่น โคนเน่าในหอมหัวใหญ่ลดลง ซึ่งเป็นพืชสำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

หลักสูตรที่ ๑๑ การปลูกหม่อนผลสด พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๙ เนื่องจากได้ความรู้เรื่องการปลูกและดูแล นำผลหม่อนมาบริโภค และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เมื่อนำไปจำหน่ายก่อให้เกิดรายได้เสริมในครัวเรือนได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๒๑

ตารางที่ ๓.๒๑ ระดับความพึงพอใจต่อโครงการ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการ (ร้อยละ)					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	หน่วย : ร้อยละ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๒.๙๔	๑๗.๖๕	๙.๔๑	-	-	๔.๖๔	มากที่สุด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม	๕๐.๐๐	๔๑.๙๔	๖.๔๕	๑.๖๑	-	๔.๔๐	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๖.๐๓	๓๑.๒๑	๑๒.๐๖	๐.๗๐	-	๔.๔๓	มากที่สุด
๔. การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า	๗๔.๕๑	๒๐.๕๙	๔.๙๐	-	-	๔.๗๐	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการ (ร้อยละ)					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
๕. การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๕๒.๓๘	๔๐.๔๘	๗.๑๔	-	-	๔.๔๕	มากที่สุด
๖. การใช้ประโยชน์จากสมุนไพร อย่างยั่งยืน	๔๗.๔๖	๔๗.๔๖	๕.๐๘	-	-	๔.๔๒	มากที่สุด
๗. การฟื้นฟูและอนุรักษ์พืช ประจำถิ่น	๗๓.๓๓	๒๒.๒๒	๔.๔๕	-	-	๔.๖๙	มากที่สุด
๘. การแปรรูปพืชสมุนไพร	๗๘.๑๓	๒๐.๓๑	๑.๕๖	-	-	๔.๗๗	มากที่สุด
๙. การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรวิสัย	๗๐.๒๑	๒๔.๘๒	๔.๙๗	-	-	๔.๖๕	มากที่สุด
๑๐. การขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อ ป้องกันโรคพืช	๕๓.๕๒	๓๓.๘๐	๑๑.๙๘	๐.๗๐	-	๔.๔๐	มากที่สุด
๑๑. การปลูกหม่อนผลสด	๗๖.๖๐	๑๕.๖๐	๗.๘๐	-	-	๔.๖๙	มากที่สุด
เฉลี่ย	๖๔.๘๔	๒๗.๒๖	๗.๖๒	๐.๒๘	-	๔.๕๗	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ ๔

สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุป

การติดตามผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ภายใต้แผนปฏิบัติงานปี ๒๕๖๒ ด้านการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเกิดผลได้และผลกระทบอย่างไร ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๑๓๖ ราย ผลการติดตามสรุปได้ดังนี้

๔.๑.๑ ด้านการบริหารจัดการ ดำเนินการโดยมีคณะกรรมการ ๑ คณะ และคณะทำงานระดับพื้นที่ ๑ ระดับ ประกอบด้วย คณะงานทำงานระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทาง และแผนการดำเนินงานโครงการ อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามพระราชดำริ ติดตามผลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคล เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามความจำเป็น โดยในระดับพื้นที่มีการดำเนินงาน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะทำงานในพื้นที่มีการประชุมคณะทำงาน จำนวน ๑๐ ครั้ง

๔.๑.๒ ด้านปัจจัยนำเข้า งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรมปี ๒๕๖๒ เป็นการดำเนินงานภายใต้โครงการเกษตรวิชญา บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการโดยใช้งบประมาณฯ และงบปกติของแต่ละหน่วยงาน จำนวน ๕๓๓,๒๒๔ บาท เบิกจ่ายทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

๔.๑.๓ ด้านผลได้ของโครงการ

๑) ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผู้ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรทั้งหมดรวม ๔๙๕ ราย จากเป้าหมาย ๔๗๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๕.๓๒

๒) ด้านการนำความรู้ไปปฏิบัติ ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ ๖๖.๙๑ (นำไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๓๖.๗๖ และนำไปบางส่วนร้อยละ ๓๐.๑๕) และไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๐๙ เนื่องจากจำคำแนะนำไม่ได้ ไม่มีวัตถุดิบ/อุปกรณ์ เช่น หัวเชื้อชีวภัณฑ์ วัตถุดิบในการแปรรูปสมุนไพร ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกหม่อน เป็นต้น รวมถึงยังไม่มีโอกาสในการนำความรู้ไปใช้ เนื่องจากไม่มีเวลา ไม่มีเงินทุน และอายุมาก

๔.๑.๔ ด้านผลกระทบระยะสั้นของโครงการ

๑) ด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดผลการเปลี่ยนแปลงด้านรายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๕.๙๕ เรื่องที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ หลักสูตรการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการบริโภคปลาในครัวเรือน และสามารถนำไปจำหน่ายสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนได้ การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ สามารถนำสินค้าที่ผลิตไปจำหน่ายสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนได้ การแปรรูปพืชสมุนไพร ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายจากการแปรรูปพืชสมุนไพรเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ยาต้ม ยาหม่อง สบู่ เป็นต้น การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิชญา และการขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีเพื่อใช้ในแปลงเกษตรได้ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๔๔.๐๕

๒) ด้านสังคม การถ่ายทอดความรู้ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๖๑.๒๐ เนื่องจากเป็นความรู้เดิมที่เคยปฏิบัติมาอยู่แล้ว และไม่มีเวลา เป็นต้น รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ

๒๑.๖๔ และมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๗.๑๖ และก่อให้เกิดการรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๒๒.๒๒ โดยเป็นกลุ่มเดิมในพื้นที่ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ๔ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มการทำบัญชีครัวเรือนหมู่บ้านกองแหะ ๒) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรกองแหะ ๓) กลุ่มทำปุ๋ยหมักเกษตรกรบ้านกองแหะ ๔) กลุ่มแม่บ้านชุมชน โดยผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วระบบนิเวศน์ในแปลงเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นร้อยละ ๖๖.๖๗ ได้แก่ หลักสูตร การพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่เกษตรวิเศษ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ หลักสูตรการขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช ซึ่งเป็นการอบรมเรื่องการขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อแก้ปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช ส่งผลให้ลดการใช้สารเคมีลง และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบมีส่วนร่วม ซึ่งได้มีการอบรมเรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพ ส่งผลให้ผู้ผ่านการอบรม นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในแปลงเกษตรแล้ว ส่งผลให้สภาพดินมีไส้เดือนเยอะขึ้น ดินจึงมีสภาพดีขึ้น ดินมีลักษณะร่วนซุย รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาเรื่องรากโคนเน่าในหอมหัวใหญ่ได้ และเมื่อปลูกพืชชนิดอื่นๆ แล้วพืชเจริญเติบโตได้ดีขึ้น

๔) ด้านความยั่งยืน ดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๕๕.๑๕ ได้แก่ กิจกรรมด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้สารอินทรีย์ในการทำการเกษตร การรวมกลุ่มสหกรณ์การเกษตร การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า การใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และการฟื้นฟูและอนุรักษ์พืชประจำถิ่น

๕) ความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๗ โดยเห็นว่าพึงพอใจด้านความรู้ของวิทยากรในเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน และบุคลิกภาพในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๐ รองลงมาพึงพอใจต่อการลงทะเบียนในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ และพึงพอใจด้านแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ เท่ากัน พึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้สอบถามหากมีข้อสงสัย รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ถ่ายทอด ทดลองปฏิบัติในช่วงอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๒ พึงพอใจด้านสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๐ พึงพอใจด้านระยะเวลาอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๑ พึงพอใจด้านเนื้อหาการฝึกอบรม เนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๗ และพึงพอใจด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติ ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๔

๔.๒ ข้อค้นพบจากการติดตาม

๔.๒.๑ การดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรมมีหลักสูตรการอบรมหลากหลายซึ่งเกษตรกรมีภาระงานในแปลงเกษตรค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมได้ครบทุกหลักสูตร

๔.๒.๒ เกษตรกรบางส่วนได้รับความรู้จากการส่งเสริมและฝึกอบรมในเรื่องเดิมซึ่งเคยอบรมมาแล้ว

๔.๒.๓ เกษตรกรบางส่วนมีอายุมากและจำคำแนะนำในการนำความรู้ไปปฏิบัติไม่ได้

๔.๒.๔ เกษตรกรต้องการให้มีการส่งเสริมด้านการตลาด เพื่อนำผลผลิต และผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปไป

จำหน่าย

๔.๒.๕ หลักสูตรที่มีผู้นำความรู้ไปปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ ๕๐.๐๐ ได้แก่ การปลูกหม่อนผลสด การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ และการขยายเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช เนื่องจากไม่มีแหล่งจำหน่ายผลผลิต ไม่มีหัวเชื้อชีวภัณฑ์ และเกษตรกรมีภาระอื่นจึงไม่มีเวลานำความรู้ไปปฏิบัติ

๔.๓ ข้อเสนอแนะ

๔.๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำหลักสูตรการจัดฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมกับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้อง ตรงกับความต้องการ และเกิดการนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น รวมถึงจัดทำแผนขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังพื้นที่ใกล้เคียงอื่น เพื่อลดปัญหาการส่งเสริมและฝึกอบรมเกษตรกรรายเดิม

๔.๓.๒ ควรมีเอกสารความรู้แจกครบทุกหลักสูตร และเชิญชวนให้เข้าไปศึกษาดูงานในฐานเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติหลังจากการส่งเสริมและฝึกอบรมได้

๔.๓.๓ การส่งเสริมและฝึกอบรมควรพิจารณาหลักสูตรที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น การปลูกพืชชนิดใหม่ในพื้นที่ หรือการแปรรูปสินค้า กรณีขาดแหล่งจำหน่ายในพื้นที่ ควรเพิ่มแนวทางการส่งเสริมด้านการตลาดให้ครบวงจร

๔.๓.๔ ควรติดตามการรวมกลุ่มภายหลังการอบรม เนื่องจากเกษตรกรจะมีการนำความรู้ไปปฏิบัติต่อเนื่องได้มากกว่าการปฏิบัติเองเพียงลำพัง เช่น การรวมกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ และกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร เป็นต้น

๔.๓.๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรติดตามผลผู้ผ่านการอบรมแต่ละหลักสูตรเป็นระยะ เพื่อเสนอแนะแนวทาง และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ

๔.๓.๖ ควรส่งเสริมและฝึกอบรมต่อยอดหลักสูตรอบรมจากปีงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อให้เกษตรกรเกิดความชำนาญในหลักสูตรที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๐). *โครงการเกษตรวิชญาตามพระราชดำริ บ้านกองแหะ หมู่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. ม.ป.ท.
- เกษม ศิริสุขโขดม. (๒๕๕๐). *การประเมินโครงการ. ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.*
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (๒๕๕๐). *การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.*
- สมคิด พรหมจ้อย. (๒๕๕๐). *เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จุดพรตี่ไซน์.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). *การเก็บรวบรวมข้อมูลและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). *การติดตามโครงการ . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). *คู่มือวิทยากรการฝึกอบรม หลักสูตร การติดตามและประเมินผล . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). *คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑. (๒๕๖๒). *รายงานผลการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร โครงการเกษตรวิชญา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑. (๒๕๖๒). *รายงานผลการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ภายใต้โครงการร้อยใจรักษ์ อำเภอแม่เวย จังหวัดเชียงใหม่.*

ภาคผนวก

คำสั่งประธานองคมนตรี

ที่ ๒/๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเกษตรวิชญา



คำสั่งประธานองคมนตรี

ที่ ๒ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเกษตรวิษญา

ด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ปรับปรุงคณะกรรมการโครงการเกษตรวิษญา เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเกษตรวิษญา มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามพระบรมราโชบายในการ สืบสาน รักษา ต่อยอด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเกษตรวิษญา โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ ที่ปรึกษา

- | | |
|---|-----------------|
| (๑) นายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี | ประธานที่ปรึกษา |
| (๒) พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี | ที่ปรึกษา |
| (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | ที่ปรึกษา |
| (๔) เลขาธิการองคมนตรี | ที่ปรึกษา |

๑.๒ คณะกรรมการ

- | | |
|---|------------------|
| (๑) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | ประธานกรรมการ |
| (๒) รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย | รองประธานกรรมการ |
| (๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| (๔) อธิบดีกรมป่าไม้ | กรรมการ |
| (๕) อธิบดีกรมการข้าว | กรรมการ |
| (๖) อธิบดีกรมชลประทาน | กรรมการ |
| (๗) อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ | กรรมการ |
| (๘) อธิบดีกรมประมง | กรรมการ |
| (๙) อธิบดีกรมปศุสัตว์ | กรรมการ |
| (๑๐) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร | กรรมการ |

(๑๑) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
(๑๒) อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
(๑๓) อธิบดีกรมหม่อนไหม	กรรมการ
(๑๔) เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
(๑๕) เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
(๑๖) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	กรรมการ
(๑๗) อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการและเลขานุการ
(๑๘) รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๙) ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๒๐) ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

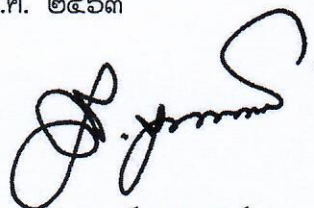
๒. อำนาจหน้าที่

- (๑) ดำเนินการสนองพระราชดำริให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (๒) กำหนดนโยบาย แนวทางและแผนการดำเนินงานโครงการ
- (๓) อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามพระราชดำริ
- (๔) ติดตามผลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคใน
การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย
- (๕) แต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคล เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามความจำเป็น
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก



(สุรยุทธ์ จุลานนท์)

ประธานองคมนตรี

ภาคผนวก

ประมวลภาพการสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
จากโครงการเกษตรวิชญา ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ประมวลภาพกิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการเกษตรวิชญา ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่



ประมวลภาพกิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการเกษตรวิชญา ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่



คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางธวัชชัย เตชะเชษฐ
นางกุลธิดา ศรีวิวัฒน์
นางเจนธิชา ชัยชาญ

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน

นางสาวเพียงจิต จิตต์เลิศ

เศรษฐกรปฏิบัติการ

ผู้สำรวจข้อมูล

นางสาวเพียงจิต จิตต์เลิศ
นางสาวณัฐฉิรินทร์ จันทเก
นางสาวพนิดา เต๋นดาวเรือง
นางสาวนันทกานต์ วิโยค
นายวุฒิพงศ์ มะลิ

เศรษฐกรปฏิบัติการ
เศรษฐกรปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานสถิติปฏิบัติงาน
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล



ส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ โทร/โทรสาร ๐-๕๓๑๒-๑๓๑๘-๙ email : zone1@oae.go.th